МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ОНУ імені І. І. Мечникова

Голова Вченої ради _____ Вячеслав ТРУБА
(протокол № 11 від 10 вересня 2026 р.)
(наказ № 01-07 від 10 вересня 2026 р.)

ПРОГРАМА
КУРСУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Соціальні послуги. Суб'єкти системи надання соціальних послуг.

рівень освіти: освіта дорослих (післядипломна освіта)
галузі знань: I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
спеціальність: I10 Соціальна робота та консультування

Одеса
2026

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

«Соціальні послуги. Суб'єкти системи надання соціальних послуг»

РОЗРОБНИКИ:
Катерина КУЛАВА, доктор філософії з соціальної роботи, доцент кафедри соціальної роботи;

Тетяна ХЛІВНЮК, канд.політ.наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи.

РЕКОМЕНДОВАНО
Кафедрою соціальної роботи
протокол № 9від «28»травня 2026р.

Завідувач кафедри _____ Тетяна ХЛІВНЮК

СХВАЛЕНО:
навчально-методичною комісією
Факультету психології та соціальної
роботи
протокол № 6 від « 11 » червня 2026 р.

Голова НМК ФПСР _____ Ірина СИДУН

Вченою радою факультету психології
та соціальної роботи
ОНУ імені І. І. Мечникова

Протокол № 6_ від «17» червня 2026р.

Голова Вченої ради _____ Лариса ДУНАЄВА

Науково-методичною радою
ОНУ імені І. І. Мечникова
Протокол № 3 від «18 » червня 2026р.

Голова НМР ОНУ імені І. І. Мечникова _____ Майя НІКОЛАЄВА

Обсяг програми	90 год / 3 кредитів ЄКТС Програма підвищення кваліфікації передбачає такі форми роботи: лекції (14 год.), практичні заняття (14 год.), самостійна робота (60 годин), атестація у вигляді заліку (2 години) відповідно для очної / дистанційної /змішаної форм навчання.
Форма підвищення кваліфікації	*очна та змішана*
Мета	Мета курсу полягає у підвищенні професійної компетентності фахівців соціальної сфери щодо структури системи соціальних послуг, ролей, функцій та взаємодії надавачів і отримувачів соціальних послуг, а також у формуванні здатності ефективно застосовувати сучасні підходи до оцінювання потреб клієнтів і організації надання послуг відповідно до законодавства України.
Завдання	— ознайомити слухачів із сучасною моделлю системи соціальних послуг в Україні; — розкрити правове регулювання діяльності надавачів соціальних послуг; — сформувати уявлення про типи, функції, повноваження та професійні ролі надавачів; — представити типологію клієнтів соціальної сфери, їхні потреби та особливості взаємодії; — показати принципи міжвідомчої співпраці у сфері соціальних послуг; — ознайомити з механізмами оцінки потреб та планування соціальних послуг; — сприяти розвитку навичок професійної комунікації з різними категоріями клієнтів.
Напрями	І Охорона здоров’я та соціальне забезпечення
Перелік компетентностей, які вдосконалюються	ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі тапрактичні проблеми у соціальній сфері або у процесінавчання, що передбачає застосування певних теорій таметодів соціальної роботи і характеризується комплексністюта невизначеністю умов ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні,культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основірозуміння історії та закономірностей розвитку предметноїобласті, її місця у загальній системі знань про природу ісуспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,використовувати різні види та форми рухової активності дляактивного відпочинку та ведення здорового способу життя ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.ЗК5. Здатність планувати та управляти часом. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розумінняпрофесійної діяльності ЗК7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так іписьмово. ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційнихтехнологій. ЗК12. Здатність приймати обґрунтовані рішенняб) спеціальних

	фахових (ФК): ФК1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальноїроботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного). ФК5. Здатність до виявлення, соціального інспектування іоцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі якіопинилися в складних життєвих обставинах. ФК7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі тарозпізнавання міжкультурних проблем у професійнійпрактиці. ФК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби,особливості та ресурси клієнтів. ФК12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані напіднесення соціального добробуту. ФК14. Здатність до застосування методів менеджменту дляорганізації власної професійної діяльності та управліннядіяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншогоперсоналу ФК15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представникамирізних професійних груп та громад. ФК17. Здатність виявляти і залучати ресурси організаційпартнерів з соціальної роботи для виконання завданьпрофесійної діяльності. ФК18. Здатність до генерування нових ідей та креативності упрофесійній сфері. ФК 19. Здатність здійснювати моніторинг та оцінкурезультатів актуальності та якості послуг, шо надаютьсяфахівцем у сфері соціальної роботи. ФК20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту ісоціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги танадання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвихобставинах. ФК21. Здатність організовувати та надавати соціальні послугиособам/сім'ям, які потрапили у складні життєві обставини чивразливе становище і потребують соціальних послуг абодопомоги, використовуючи інструменти. ФК23. Здатність до формування вмінь міжкультурногоспілкування, розвитку взаємної міжкультурної поваги доцінностей культур світу, толерантності, усвідомлення себе якполікультурного суб'єкта. ФК24. Здатність застосовувати основні підходи та стратегіїроботи в умовах надзвичайнихситуацій, здійснювати соціальний супровід клієнтів у кризовихстанах , використовувати емоційну компетентність та навичкисаморегуляції
Очікувані результати	У результаті **проходження курсу підвищення кваліфікації слухач повинен** **Знати:** 1. правові засади системи соціальних послуг; 2. класифікацію надавачів та їхні повноваження; 3. типологію отримувачів соціальних послуг;

	4. принципи оцінки потреб клієнтів; 5. механізми міжвідомчої взаємодії. **Уміти:** 1. визначати ролі та функції суб'єктів надання соціальних послуг; 2. аналізувати соціальні ситуації клієнтів; 3. застосовувати базові методи оцінки потреб; 4. прогнозувати обсяги та види соціальних послуг; 5. організовувати взаємодію між надавачами й отримувачами в межах громади. ПРН1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різнихджерел для розв'язування професійних і встановлюватипричинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями таявищами ПРН2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною таіноземною мовами з професійних питань. ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання усферісоціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання тапрактичний досвід. ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основіаналізу соціальної проблеми ПРН5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем таскладних життєвих обставин, обирати ефективні методи їхвирішення, передбачати наслідки. ПРН6. Розробляти перспективні та поточні плани, програмипроведення заходів, оперативно приймати ефективні рішенняу складних ситуаціях. ПРН7. Використовувати спеціалізоване програмнезабезпечення у ході розв'язання професійних завдань ПРН10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малихта великих групах. ПРН11. Використовувати методи профілактики длязапобігання можливих відхилень у психічному розвитку,порушень поведінки, міжособистісних стосунків, длярозв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків таскладних життєвих обставин. ПРН13. Використовувати методи соціальної діагностики упроцесі оцінювання проблем, потреб, специфічнихособливостей та ресурсів клієнтів. ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні якихпотрібна соціальна допомога ПРН15. Приймати практичні рішення для покращеннясоціального добробуту та підвищення соціальної безпеки. ПРН 16. Застосовувати методи менеджменту для організаціївласної професійної діяльності та управління діяльністюсоціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. ПРН18. Налагоджувати співпрацю з представникам різнихпрофесійних груп та громад; використовувати стратегіїіндивідуального та колективного представництва інтересівклієнтів

	ПРН19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісніресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади длярозв'язання їх проблем, виходу із складних життєвихобставин.ПРН21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагудо культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізнятивплив стереотипів та упереджень.ПРН22. Демонструвати уміння креативно вирішуватипроблеми та приймати інноваційні рішення, мислити тазастосовувати творчі здібності до формування принциповонових ідей.ПРН23. Конструювати процес та результат соціальної роботив межах поставлених завдань, використовувати кількісні таякісні показники, коригувати план роботи відповідно дорезультатів оцінки.ПРН24. Планувати, організовувати процес надання та надаватисоціальні послуги особам/сім'ям, які потрапили у складніжиттєві обставини чи вразливе становище.ПРН26. Формувати вміння міжкультурного спілкування,розвивати міжкультурну повагу до цінностей культур світу,толерантність, усвідомлення себе як полікультурного суб'єкта.ПРН27. Надавати соціально-психологічну допомогу клієнтам вумовах надзвичайних ситуацій та у кризових станах;застосовувати прийоми психологічної саморегуляції тапсихопрофілактики станів ризику, використовувати емоційнукомпетентність.
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка
Місце виконання програми	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова – очна форма – місце проведення: м. Одеса, вул. Змієнко Всеволода, 2, наявні захисні споруди цивільного захисту, гуртожиток (за потреби), забезпечено доступність для осіб з інвалідністю/особливими освітніми потребами) до навчального корпусу; – дистанційна/змішана – навчання відбувається на основі публічних сервісів відеоконференцій Zoom та засобів їх інтеграції з Google Classroom (Гугл Клас). У системі Google Classroom (Гугл Клас) будуть розміщені навчальні матеріали, посилання на нормативно-правову базу, додаткову літературу, завдання для поточного і підсумкового контролю.
Мінімальна та максимальна кількість осіб в груп	10-20 слухачів

2. Зміст курсу підвищення кваліфікації

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІНСТИТУЦІЙНА СИСТЕМА НАДАВАЧІВ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Тема 1. Суб'єкти системи надання соціальних послуг: інституційна структура, нормативне визначення та функціональна взаємодія

Понятійно-категоріальний апарат системи надання соціальних послуг у контексті чинного законодавства України. Поняття соціальної послуги, системи надання соціальних послуг, суб'єктів системи, надавачів та отримувачів соціальних послуг. Інституційна класифікація суб'єктів системи: уповноважені органи державної влади, органи місцевого самоврядування, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення, надавачі соціальних послуг різних форм власності, отримувачі соціальних послуг, професійні об'єднання працівників, об'єднання надавачів та асоціації отримувачів соціальних послуг. Розмежування функцій суб'єктів щодо планування, фінансування, організації, управління, надання та контролю якості соціальних послуг. Механізми координації та взаємодії суб'єктів на різних рівнях системи. Практичні приклади реалізації функцій суб'єктів системи у територіальних громадах.

Тема 2. Надавачі соціальних послуг: інституційні типи, правовий статус, вимоги до діяльності та стандартизація послуг

Інституційне різноманіття надавачів соціальних послуг: державні та комунальні установи, недержавні організації, приватні структури, благодійні фонди, релігійні організації та фізичні особи, які надають соціальні послуги. Правовий статус надавача соціальних послуг. Включення до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг як важлива умова офіційної участі в системі надання соціальних послуг. Кадрові, організаційні, матеріально-технічні, інформаційні та етичні вимоги до діяльності надавачів. Особливості функціонування бюджетних установ, комунальних закладів, центрів соціальних служб, територіальних центрів соціального обслуговування, денних центрів, кризових центрів, притулків, установ тимчасового перебування. Стандартизація соціальних послуг як інструмент забезпечення якості. Структура державного стандарту соціальної послуги, етапи її надання, індикатори результативності та вимоги до документації. Практичні приклади впровадження стандартів базових соціальних послуг у громадах.

Тема 3. Організація діяльності надавачів соціальних послуг: функціональні моделі, документація та внутрішнє забезпечення якості

Організаційно-функціональні моделі діяльності установ та організацій — надавачів соціальних послуг. Основні напрями роботи надавачів: інформування, консультування, соціальна профілактика, соціальний супровід, догляд, представництво інтересів, кризове втручання, соціальна адаптація, інтеграція та реінтеграція. Ключові етапи роботи надавача з отримувачем соціальних послуг: первинне звернення, прийом, оцінювання потреб, визначення виду соціальної послуги, укладання договору або прийняття рішення про надання послуги, складання індивідуального плану, реалізація заходів, моніторинг та завершення надання послуги. Внутрішня документація надавача соціальних послуг: заяви, акти оцінки потреб, індивідуальні плани, договори, журнали обліку, звіти, внутрішні положення. Ведення випадку та роль фахівця із соціальної роботи. Внутрішній моніторинг якості соціальних послуг, самооцінка діяльності надавача, аналіз звернень і скарг отримувачів. Приклади ефективної організації роботи надавачів соціальних послуг у громаді.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОТРИМУВАЧІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ: ТЕОРЕТИЧНІ, ТИПОЛОГІЧНІ ТА ЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ

Тема 4. Теоретико-понятійні засади роботи з отримувачами соціальних послуг

Поняття «отримувач соціальних послуг» у сучасному законодавстві та теорії соціальної роботи. Отримувач соціальних послуг як активний учасник соціальної взаємодії, а не лише об'єкт допомоги. Співвідношення понять «отримувач соціальних послуг»,

«клієнт соціальної роботи», «особа/сім'я у складних життєвих обставинах», «суб'єкт соціальної взаємодії». Соціально-демографічні, психологічні, економічні та життєві характеристики отримувачів соціальних послуг. Еволюція підходів до взаємодії з отримувачами: від патерналістської моделі до клієнтоцентричної, партнерської та правозахисної. Сучасні концептуальні підходи у роботі з отримувачами соціальних послуг. Значення теоретичних основ для визначення потреб, планування послуг, формування індивідуального плану підтримки та оцінювання ефективності соціальної взаємодії.

Тема 5. Типологія отримувачів соціальних послуг та її значення для організації соціальної роботи

Типологізація отримувачів соціальних послуг як інструмент системного аналізу потреб і вибору оптимальної траєкторії соціальної підтримки. Типологія отримувачів за змістом соціальних послуг: отримувачі доглядових, психологічних, педагогічних, реабілітаційних, кризових, інтеграційних, інформаційних та консультативних послуг. Типологія за способом надання послуг: індивідуальні, групові, сімейні, мобільні, стаціонарні, денні та дистанційні форми підтримки. Типологія за місцем надання соціальних послуг: за місцем проживання, у центрі надання соціальних послуг, у денному центрі, притулку, кризовій кімнаті, установі тимчасового перебування, закладі громади. Типологія за універсальними ознаками: вік, стать, стан здоров'я, рівень автономії, сімейний стан, соціальний статус, рівень матеріального забезпечення. Типологія за специфічними життєвими обставинами: внутрішньо переміщені особи, сім'ї у складних життєвих обставинах, особи з інвалідністю, особи похилого віку, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, особи, які постраждали від домашнього насильства, бездомні особи, особи із залежностями, особи з досвідом травматичних подій. Типологія за емоційно-поведінковими реакціями на допомогу: співпраця, пасивність, уникнення, недовіра, агресивність, залежність від допомоги. Значення типології для індивідуалізації соціальної підтримки та вибору соціальних послуг.

Тема 6. Професійно-етичні основи роботи з різними категоріями отримувачів соціальних послуг

Професійні, особистісні та комунікативні компетентності фахівця у взаємодії з різними категоріями отримувачів соціальних послуг. Етичні стандарти та принципи діяльності: повага до гідності людини, недискримінація, клієнтоцентричність, інформована згода, конфіденційність, забезпечення автономії отримувача, професійна відповідальність. Етичний кодекс працівника соціальної сфери та його практичне застосування у взаємодії з отримувачами. Моделі прийняття етичних рішень у складних професійних ситуаціях. Типові етичні дилеми у роботі з різними категоріями отримувачів: дітьми, особами похилого віку, особами з інвалідністю, особами з травматичним досвідом, особами з психічними порушеннями, постраждалими від насильства, сім'ями у складних життєвих обставинах. Баланс між правами отримувача та необхідністю забезпечення його безпеки. Соціальне виключення, стигматизація та дискримінація отримувачів соціальних послуг. Бар'єри доступу до соціальних послуг: інформаційні, територіальні, фінансові, психологічні, мовні, культурні, фізичні та інституційні. Концепція імпауерменту як стратегія наснаження отримувачів соціальних послуг, підвищення їхньої суб'єктності, розвитку сильних сторін і життєстійкості. Партнерство між отримувачами, надавачами та громадою як чинник соціальної інтеграції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ВЗАЄМОДІЯ, ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Тема 7. Повноваження та функціональні ролі суб'єктів системи надання соціальних послуг

Повноваження суб'єктів системи надання соціальних послуг у контексті чинного законодавства України. Роль центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів з питань соціального захисту населення у формуванні, організації та забезпеченні надання

соціальних послуг. Функції надавачів соціальних послуг різних форм власності: державних, комунальних, недержавних, приватних, благодійних та релігійних організацій. Місце отримувачів соціальних послуг у системі соціальної взаємодії: права, обов'язки, участь у плануванні, реалізації та оцінюванні соціальних послуг. Роль фахівців із соціальної роботи, соціальних працівників, соціальних робітників, психологів, юристів, медичних працівників, педагогів та інших спеціалістів у забезпеченні комплексної допомоги. Професійні об'єднання, громадські організації, благодійні фонди, волонтерські ініціативи та асоціації отримувачів як суб'єкти підтримки населення. Розмежування функцій між суб'єктами системи надання соціальних послуг. Запобігання дублюванню повноважень, формальному перенаправленню та фрагментарності допомоги.

Тема 8. Міжсуб'єктна та міжвідомча взаємодія у процесі надання соціальних послуг

Міжсуб'єктна взаємодія як основа комплексного реагування на потреби отримувачів соціальних послуг. Основні рівні взаємодії суб'єктів: державний, регіональний, місцевий, інституційний та міжособистісний. Взаємодія органів соціального захисту, центрів соціальних служб, територіальних центрів соціального обслуговування, центрів надання соціальних послуг, служб у справах дітей, закладів освіти, закладів охорони здоров'я, центрів зайнятості, правоохоронних органів, судових інституцій, громадських і благодійних організацій. Алгоритми взаємодії суб'єктів під час виявлення особи або сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах. Перенаправлення отримувача соціальних послуг: умови, етапи, відповідальні особи, зворотний зв'язок між суб'єктами. Передача інформації між суб'єктами системи: етичні, правові та організаційні аспекти. Мультидисциплінарна команда як форма професійної взаємодії. Координаційні ради, робочі групи, партнерські мережі, меморандуми про співпрацю та міжвідомчі протоколи як інструменти узгодження дій. Типові проблеми міжсуб'єктної взаємодії: відсутність єдиного бачення випадку, дублювання функцій, втрата інформації, формальне перенаправлення, недостатня координація, конфлікти між установами. Шляхи підвищення ефективності взаємодії суб'єктів системи надання соціальних послуг.

Тема 9. Відповідальність, професійні межі та етичні засади діяльності суб'єктів системи надання соціальних послуг

Відповідальність суб'єктів системи надання соціальних послуг за якість, доступність, своєчасність, безпечність та етичність соціальної підтримки. Професійні межі діяльності різних суб'єктів. Межі компетентності та відповідальності під час надання соціальних послуг різним категоріям отримувачів. Етичні принципи взаємодії суб'єктів системи: повага до гідності отримувача, недискримінація, конфіденційність, інформована згода, партнерство, прозорість, професійна доброчесність і відповідальність. Конфлікти ролей у системі надання соціальних послуг: допомога і контроль, підтримка і втручання, захист прав отримувача і забезпечення його безпеки, інтереси отримувача та вимоги інституції. Відповідальність надавачів за дотримання державних стандартів соціальних послуг, ведення документації, захист персональних даних, організацію безпечного середовища та належну якість роботи з отримувачами. Етичні дилеми у взаємодії між суб'єктами системи: обмін інформацією, перенаправлення, відмова від послуги, ризик для життя і здоров'я отримувача, робота з дітьми, сім'ями у складних життєвих обставинах та особами з травматичним досвідом. Професійна комунікація, супервізія, командна рефлексія та профілактика професійного вигорання як умови якісної діяльності суб'єктів системи надання соціальних послуг.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема / Години	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Контрольні заходи	Разом
Змістовий модуль 1. Інституційна система надавачів соціальних послуг					
1. Суб'єкти системи надання соціальних послуг: інституційна структура, нормативне визначення та функціональна взаємодія	2	2	6	-	10
2. Надавачі соціальних послуг: інституційні типи, правовий статус, вимоги до діяльності та стандартизація послуг	2	2	6	-	10
3. Організація діяльності надавачів соціальних послуг: функціональні моделі, документація та внутрішнє забезпечення якості	2	1	7	1	11
Змістовий модуль 2. Отримувачі соціальних послуг: теоретичні, типологічні та етико-практичні засади					
4. Теоретико-понятійні засади роботи з отримувачами соціальних послуг	2	1	7	-	10
5. Типологія отримувачів соціальних послуг та її значення для організації соціальної роботи	1	2	7	-	10
6. Професійно-етичні основи роботи з різними категоріями отримувачів соціальних послуг	1	2	6	-	9
Змістовий модуль 3. Взаємодія, повноваження та відповідальність суб'єктів системи надання соціальних послуг					
7. Повноваження та функціональні ролі суб'єктів системи надання соціальних послуг	2	1	6	-	9
8. Міжсуб'єктна та міжвідомча взаємодія у процесі надання соціальних послуг	1	2	7	-	10
9. Відповідальність, професійні межі та етичні засади діяльності суб'єктів системи надання	1	1	8	1	11

соціальних послуг					
Разом по програмі	**14**	**14**	**60**	**2**	**90**

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Обсяг годин
1	Суб'єкти системи надання соціальних послуг: інституційна структура, нормативне визначення та функціональна взаємодія	2
2	Надавачі соціальних послуг: інституційні типи, правовий статус, вимоги до діяльності та стандартизація послуг	2
3	Організація діяльності надавачів соціальних послуг: функціональні моделі, документація та внутрішнє забезпечення якості	1
4	Теоретико-понятійні засади роботи з отримувачами соціальних послуг	1
5	Типологія отримувачів соціальних послуг та її значення для організації соціальної роботи	2
6	Професійно-етичні основи роботи з різними категоріями отримувачів соціальних послуг	2
7	Повноваження та функціональні ролі суб'єктів системи надання соціальних послуг	1
8	Міжсуб'єктна та міжвідомча взаємодія у процесі надання соціальних послуг	2
9	Відповідальність, професійні межі та етичні засади діяльності суб'єктів системи надання соціальних послуг	1
Разом		14

5.Методи навчання

В межах програми підвищення кваліфікації використовуються інтерактивні та інноваційні технології та підходи до навчання в закладах вищої освіти.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

а) за джерелом інформації – словесні (пояснення, розповідь, бесіда), наочні (спостереження, демонстрація), практичні (моделювання).

б) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації (індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні);

в) за ступенем самостійності мислення (репродуктивні, пошукові, дослідницькі);

г) за ступенем керування навчальною діяльністю (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії, створення ситуації пізнавальної новизни, інтерактивні вправи та завдання.

Форми організації: лекція (традиційна, «у двох», проблемна, лекція-диспут) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, практичні заняття із розробки та апробації інноваційних технологій у ЗВО.

Методи навчання: лекція, навчальна дискусія, бесіда, інструктаж, мікровикладання, інтерактивні, проблемно-пошукові методи, навчальне проєктування, розв'язання ситуаційних задач, створення ситуації пізнавальної новизни, евристична бесіда, демонстрація, ілюстрація, підготовка доповідей і презентацій, написання есе, виступи з доповідями, розв'язання педагогічних ситуацій, самостійна робота з іншомовними науковими та науково-методичними джерелами, з нормативними документами.

Форма атестації у вигляді заліку (комп'ютерне тестування). Слухач має набрати

60% правильних відповідей. Буде запропоновано 40 запитань, з чотирма варіантами відповідей, з яких одна правильна.

6. Питання для атестації

1. Розкрийте сутність поняття «соціальна послуга» та його значення в системі соціального захисту населення.
2. Поясніть зміст поняття «система надання соціальних послуг» та охарактеризуйте її основні складові.
3. У чому полягає відмінність між поняттями «суб'єкти системи надання соціальних послуг», «надавачі соціальних послуг» та «отримувачі соціальних послуг»?
4. Охарактеризуйте основні групи суб'єктів системи надання соціальних послуг та їх інституційні ролі.
5. Поясніть роль органів державної влади та органів місцевого самоврядування в організації системи соціальних послуг.
6. Яке значення мають структурні підрозділи з питань соціального захисту населення у координації діяльності суб'єктів системи?
7. Розкрийте сутність функціональної взаємодії між суб'єктами системи надання соціальних послуг.
8. Охарактеризуйте інституційні типи надавачів соціальних послуг: державних, комунальних, недержавних, приватних, благодійних та релігійних організацій.
9. У чому полягає правовий статус надавача соціальних послуг та які вимоги висуваються до його діяльності?
10. Поясніть значення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг для функціонування системи соціальних послуг.
11. Розкрийте кадрові, організаційні, матеріально-технічні та етичні вимоги до діяльності надавачів соціальних послуг.
12. Поясніть, чому стандартизація соціальних послуг є важливим інструментом забезпечення їх якості.
13. Опишіть структуру державного стандарту соціальної послуги та його роль у практичній діяльності надавача.
14. Охарактеризуйте основні етапи роботи надавача соціальних послуг з отримувачем: від первинного звернення до завершення надання послуги.
15. У чому полягає значення оцінювання потреб особи або сім'ї для визначення виду та обсягу соціальної послуги?
16. Поясніть роль індивідуального плану у процесі надання соціальної послуги.
17. Які види внутрішньої документації використовуються надавачем соціальних послуг і яке їх практичне призначення?
18. Розкрийте зміст поняття «внутрішній моніторинг якості соціальних послуг» та поясніть його значення для діяльності надавача.
19. Поясніть, чому отримувач соціальних послуг має розглядатися як активний учасник соціальної взаємодії, а не лише як об'єкт допомоги.
20. Порівняйте поняття «отримувач соціальних послуг», «клієнт соціальної роботи» та «особа/сім'я у складних життєвих обставинах».
21. Охарактеризуйте еволюцію підходів до взаємодії з отримувачами соціальних послуг: від патерналістської моделі до клієнтоцентричної та партнерської.
22. У чому полягає сутність підходу, орієнтованого на сильні сторони отримувача соціальних послуг?
23. Поясніть значення типологізації отримувачів соціальних послуг для вибору оптимальної траєкторії соціальної підтримки.
24. Охарактеризуйте типологію отримувачів соціальних послуг за змістом, способом та місцем надання соціальних послуг.
25. Які категорії отримувачів соціальних послуг можна виокремити за специфічними життєвими обставинами?

26. Поясніть, як емоційно-поведінкові реакції отримувача можуть впливати на процес надання соціальної послуги.

27. Розкрийте значення професійної етики, конфіденційності та інформованої згоди у взаємодії з отримувачами соціальних послуг.

28. Охарактеризуйте типові етичні дилеми, що можуть виникати у роботі з різними категоріями отримувачів соціальних послуг.

29. Поясніть сутність міжсуб'єктної та міжвідомчої взаємодії у процесі надання соціальних послуг.

30. Розкрийте відповідальність, професійні межі та етичні засади діяльності суб'єктів системи надання соціальних послуг.

7. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про соціальні послуги»№ 2671-VIII URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#n482
2. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти Київ:Академія праці, соціальних відносин ітуризму, 2021.175 с. URL: https://bit.ly/3fkRaLt
3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
4. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів / Мітіна С.В., Белавін С.П., Орловська О.А., Журавель О.П., Стеблянко О.Г. та ін. – К.: Галактика.- 2021. – 436

Додаткова

1. Кулава К. О. Кризове консультування в соціальній роботі з постраждалими від травматичних подій / К. О. Кулава // Science, Education, Technology and Society: Strategic Guidelines for Sustainable Development in the 21st Century : International Scientific and Practical Conference, July 17, 2025, Seattle, US.C. 165–168.
2. Кулава К. Від кризового втручання до довготривалого супроводу: еволюція консультативної практики у соціальній роботі в умовах війни. *Ввічливість. Humanitas*. 2026. Вип. 2. С. 92–99. https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.2.12
3. Кулава К. Соціальна робота та консультування в транскультурному середовищі: теоретико-практичні аспекти кризового втручання. *Ввічливість. Humanitas*. 2026. Вип. 1. С. 108–115. https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.1.14
4. Кулик І.В. Соціальна робота з різними групами клієнтів: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 236с.
5. Оцінка потреб клієнтів URL: http://surl.li/ebudx
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 587 «Про організацію надання соціальних послуг» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020№ 450 «Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2020-%D0%BF#Text
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 177 «Деякі питання діяльності центрів надання соціальних послуг» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/177-2020-%D0%BF#Text
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 «Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-2020-%D0%BF#Text
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 № 560 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2022-%D0%BF#Text

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2021 року № 99 «Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/99-2021-%D0%BF#Text
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.10.2023 № 1124 «Деякі питання надання соціальних послуг» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1124-2023-%D0%BF#Text
13. Рішення про надання соціальної послуги консультування URL: https://cutt.ly/i0QSfqc
14. Робота з випадком URL: http://surl.li/ebued
15. Столярик О., Семигіна Т. Підхід, орієнтований на сильні сторони: огляд основних принципів. *Ввічливість. Humanitas.* 2022. № 4. С. 59–67.
16. Хлівнюк Т.П., Кулава К.О. Методи соціального консультування різних категорій сімей та осіб. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського. Серія: Педагогіки і психології. 2021. № 67 – С. 122-127. ISSN 2415-7872

Електронні інформаційні ресурси

1. **Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова** URL: http://lib.onu.edu.ua/
2. **Науковий журнал «Психологія та соціальна робота»** URL: http://lib.onu.edu.ua/psyhologyya/
3. **Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.** URL http://www.nbuv.gov.ua/
4. **Офіційний вебпортал Верховної Ради України** URL: https://www.rada.gov.ua/